

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПЕРЕВІРОК ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬ СПРОЩЕНУ СИСТЕМУ ОПОДАТКУВАННЯ, ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ

Васькович І.М., Баран М.М.

Національний університет «Львівська політехніка»

Однією з форм державного контролю за господарською діяльністю суб'єктів підприємництва є перевірка дотримання ним вимог податкового й валютного законодавства. Контроль у даній сфері здійснюється спеціально уповноваженим на це державним органом – Державною податковою службою України (далі ДПС). Податковим кодексом України (далі ПКУ) органи ДПС мають право проводити камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки [1].

З 2014 року Податковим кодексом запроваджується механізм проведення електронних перевірок платників податків, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності. Будь-яка перевірка для підприємства, навіть якщо воно намагається здійснювати підприємницьку діяльність без порушення чинного законодавства, дуже напружений процес. Зустріч із податковим інспектором мало кому приносить радість, хоча підприємці й знають, що податкові перевірки в їх житті неминучі. Оскільки від цих зустрічей нікуди не подітися — краще бути до них готовими. А для цього слід знати про загальні правила проведення перевірок, а також про можливі помилки інспекторів.

Згідно абзацу 6 пп. 75.1.2 п. 75.1 ст. 75 ПКУ, електронна перевірка відноситься до категорії документальних позапланових невиїзних перевірок. Електронну перевірку ініціює сам платник податків, подаючи відповідну заяву в відповідний територіальний орган Міністерство доходів (надалі – орган доходів і зборів), в якому він перебуває на податковому обліку. Заява має бути подана за десять календарних днів до очікуваної дати початку проведення електронної перевірки.

Право подати заяву про проведення електронної перевірки мають тільки платники податків з незначним ступенем ризику. Згідно норм п. 77.2 ст. 77 ПКУ платники податків з незначним ступенем ризику включаються до плану-графіка не частіше, ніж раз на три календарних роки.

Перелік ризиків та їх розподіл за ступенями, згідно з п. 77.2 ст. 77 ПКУ встановлює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику. Критерії розподілу ступенів ризику

містяться в Методичних рекомендаціях щодо складання плану-графіка проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання, затверджених в наказі ДПС України від 27.06.2012 року № 553 [2].

Згідно наказом № 143 Міністерства доходів, електронні перевірки платників податків, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, проводяться з 01.01.2014 року; суб'єктів господарювання мікро-, малого та середнього бізнесу - з 01.01.2015 року, а всіх інших платників податків - з 01.01.2016 року. Цим ж документом регулюється порядок подання платником податків заяви про проведення документальної невізної позапланової електронної перевірки та прийняття рішення органом доходів і зборів про проведення такої перевірки [3].

Згідно з Законом України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 року № 4618-VI суб'єктами мікро-підприємництва є:

- фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи - підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

- юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України [4].

Суб'єктами малого підприємництва є:

- фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи - підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;

- юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України [4].

Суб'єктами великого підприємництва є юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) перевищує 250 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності перевищує суму, еквівалентну 50 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України [4].

Платник податку у заяві, крім загальних облікових даних, в обов'язковому порядку зазначає інформацію про:

- податкові періоди господарської діяльності, що підлягають електронній перевірці;
- систему оподаткування, що застосовується платником податку;
- перелік податків, які будуть перевірені під час проведення електронної перевірки (єдиний податок, податок на прибуток підприємств, податок на додану вартість, податок на доходи фізичних осіб, інші податки в разі наявності технічної можливості їх перевірки органом доходів і зборів;
- ведення в електронному вигляді бухгалтерського обліку;
- ведення в електронному вигляді первинних документів, що підтверджують правомірність ведення бухгалтерського обліку;
- надання платником податків разом із Заявою в електронній формі документів, пов'язаних із розрахунком і сплатою податків і зборів (якщо такі документи створюються платником податків в електронній формі та зберігаються на машинних носіях інформації);
- спосіб надання документів для електронної перевірки (за допомогою каналу, яким передається електронна звітність, або електронного носія інформації).

Заява та необхідні для проведення електронної перевірки документи можуть бути подані платником податків в орган доходів і зборів одним із зазначених способів: листом з повідомленням про вручення та з описом вкладення; безпосередньо в територіальний орган доходів і зборів; в електронному вигляді (підписана електронним підписом керівника платника податку).

Документ вважається поданим лише після отримання підписаного підтвердження від територіального органу доходів і зборів.

Електронна перевірка може бути проведена за вказані платником податків податкові періоди, за які не проводилися документальні планові або позапланові перевірки, а також за умови надання територіальному органу доходів і зборів відповідних декларацій (розрахунків).

Для проведення електронної перевірки платник податків забезпечує подання в електронній формі документів, пов'язаних з нарахуванням і сплатою відповідного податку (збору), а територіальний орган доходів

і зборів може вимагати надання паперових копій документів, необхідних для проведення електронної перевірки.

Рішення про проведення або не проведення електронної перевірки має бути прийняте територіальним органом доходів і зборів протягом 10 календарних днів з моменту одержання заяви та всіх необхідних документів.

Серед підстав для відмови у проведенні електронної перевірки можуть бути такі:

- заяву подано з порушенням установленої форми, в заяві не заповнено або заповнено неправильно необхідні дані, заява не підписана повноважною особою, або підпис такої особи не завірений печаткою платника податку;

- платник податків відноситься до категорії середнього або високого ступеня ризику;

- період, що підлягає перевірці вже був охоплений документальною плановою або позаплановою перевіркою (з тих питань, які хоче перевірити платник податків);

- інші аргументовані підстави, які технічно не дають можливості провести електронну перевірку.

Рішення про проведення чи не проведення електронної перевірки надсилається платнику податків не пізніше наступного робочого дня з дати його прийняття. А рішення про не проведення електронної перевірки не обмежує можливість повторного звернення платника податків із новою заявою.

1. Податковий кодекс України : Закон України : від 2 грудня 2010 р., №2755VI. Наказ ДПАУ від 23.08.2011 р. N 495 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання плану-графіка проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання»; 3. Наказ Міністерства доходів та зборів України від 03.06.2013 р. N 143 «Про затвердження Порядку подання платником податків заяви про проведення документальної невіізної позапланової електронної перевірки та прийняття рішення територіальним органом Міністерства доходів і зборів України про проведення такої перевірки». 3. Законом України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 року № 4618-VI.